

SASKAŅOTS

Profesionālās izglītības un nodarbinātības
trīspusējās sadarbības apakšpadomes

2022. gada 10.augusta sēdē, protokols Nr.4

ĀRSTA PALĪGS/FELDŠERIS

Profesijas standarts

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Ārsta palīgs (feldšeris)	Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5.PKL)
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
<p>Profesijas specializācijas:</p> <p>Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 24. marta noteikumiem Nr.268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu” profesijai ir divas specializācijas: ambulatorā dienesta ārsta palīgs un neatliekamās medicīnas ārsta palīgs (feldšeris).</p> <p>Tās ir ārstniecības personas, kuras pēc profesionālās vidējās vai pirmā līmeņa profesionālās augstākās ārsta palīga (feldšera) izglītības iegūšanas apgūst iepriekšminētās kvalifikācijas.</p> <p>Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: Ārsta palīga saistītās profesijas noteiktas Ministru kabineta 2016. gada 24. maija noteikumu Nr.317 “Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība” 1.pielikuma 1.1.punktā.</p> <p>Ārsta palīga profesijas saistīto profesiju kompetence, kā arī teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apjoms ir noteikts Ministru kabineta 2009. gada 24. marta noteikumos Nr.268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”.</p>	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Ārsta palīgs/feldšeris savas profesionālās darbības ietvaros sniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību pacientiem (cietušajiem), saskaņā ar algoritmiem.</p> <p>Atbilstoši kompetencei, veic profesionālu un individuālu biežāk sastopamo slimību diagnosticēšanu un ārstēšanu, patstāvīgi lieto un izraksta medicīniskos preparātus atbilstoši LR normatīvajiem aktiem. Sadarbībā ar ārstu nodrošina profilaktiskos pasākumus, tajā skaitā, onkoloģisko slimību skrīningu un pacientu informēšanu par to. Konstatē pacienta nāvi. Pārzina darba organizācijas principus ārkārtas medicīniskās situācijās, iesaistās Katastrofu medicīnas sistēmā ārkārtas situācijas seku likvidēšanā, kā arī, militāro operāciju laikā.</p> <p>Sadarbībā ar ārstu, ārsta palīgs strādā komandā, nodrošinot nepārtrauktu medicīnisko palīdzību pacientiem primārās un sekundārās veselības aprūpes līmenī, un atbild par savas profesionālās darbības rezultātiem ārstniecībā. Plāno, organizē un vada (pārrauga) savu un savu kolēģu darbu un spēj rast risinājumus situācijās, kurās iespējamas neprognozējamas izmaiņas.</p> <p>Uztur un pilnveido savu profesionālo kvalifikāciju.</p> <p>Darbā izmanto modernās tehnoloģijas un digitālos rīkus. Savā darbā ievēro medicīnas ētikas un bioētikas principus.</p>	

Ārsta palīga pienākumi un uzdevumi:

3.1. Dažāda vecuma grupu pacientu izmeklēšana, to veselības stāvokļa izvērtēšana, traucējumu diagnosticēšana, diferenciāldiagnostika, nepieciešamās ārstēšanas noteikšana un veikšana:

- 3.1.1. veikt pacienta apskati un vispārīgu izmeklēšanu pa orgānu sistēmām;
- 3.1.2. ievākt anamnēzi;
- 3.1.3. izvērtēt pacienta izmeklēšanas laikā iegūtos rezultātus;
- 3.1.4. apkopot izmeklēšanas laikā iegūtos rezultātus, dokumentēt tos;
- 3.1.5. veikt sirds un asinsvadu sistēmas patoloģiju diagnosticēšanu;
- 3.1.6. nodrošināt medicīniskās palīdzības sniegšanu akūtu sirds un asinsvadu slimību gadījumos;
- 3.1.7. veikt elpošanas orgānu sistēmas patoloģiju diagnosticēšanu;
- 3.1.8. nodrošināt medicīniskās palīdzības sniegšanu elpošanas orgānu sistēmas patoloģiju gadījumos;
- 3.1.9. veikt infekcijas un seksuāli transmisīvo slimību diagnosticēšanu;
- 3.1.10. nodrošināt medicīniskās palīdzības sniegšanu infekcijas un seksuāli transmisīvo patoloģiju gadījumos;
- 3.1.11. veikt ķirurģisku slimību diagnostiku;
- 3.1.12. sniegt medicīnisko palīdzību ķirurģisku patoloģiju gadījumos;
- 3.1.13. veikt vienkāršu traumu un politraumu (multitraumu) diagnostiku;
- 3.1.14. sniegt medicīnisko palīdzību traumu, tai skaitā politraumu (multitraumu) gadījumos;
- 3.1.15. veikt uroģenitālās sistēmas slimību diagnostiku;
- 3.1.16. sniegt medicīnisko palīdzību uroģenitālo patoloģiju gadījumos;
- 3.1.17. veikt neiroloģisko slimību diagnostiku;
- 3.1.18. sniegt medicīnisko palīdzību neiroloģisko patoloģiju gadījumos;
- 3.1.19. veikt psihiatrisko slimību diagnostiku;
- 3.1.20. sniegt medicīnisko palīdzību psihiatrisko patoloģiju gadījumos;
- 3.1.21. veikt endokrīnās sistēmas slimību diagnostiku;
- 3.1.22. sniegt medicīnisko palīdzību endokrīnās sistēmas patoloģiju gadījumā;
- 3.1.23. veikt acu slimību diagnostiku;
- 3.1.24. sniegt medicīnisko palīdzību acu slimību un traumu gadījumos;
- 3.1.25. veikt ausu kakla deguna sistēmu slimību diagnosticēšanu;
- 3.1.26. sniegt medicīnisko palīdzību ausu kakla deguna slimību gadījumā;
- 3.1.27. veikt ādas slimību diagnosticēšanu;
- 3.1.28. sniegt medicīnisko palīdzību ādas slimību gadījumos;
- 3.1.29. veikt medikamentu nozīmēšanu; recepšu izrakstīšanu, izpildīto darbību dokumentēšanu.

3.2. Sievietes veselības stāvokļa izvērtēšana, grūtniecības un tās traucējumu diagnosticēšana diferenciāldiagnostika, nepieciešamās ārstēšanas nodrošināšana, dzemdību palīdzība kritiskās situācijās:

- 3.2.1. veikt sievietes veselības stāvokļa novērtēšanu;
- 3.2.2. sniegt medicīnisko palīdzību akūtu un hronisku ginekoloģisku patoloģiju gadījumā;
- 3.2.3. veikt grūtnieces izmeklēšanu;
- 3.2.4. veikt grūtniecības norises traucējumu diagnostiku;
- 3.2.5. sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību grūtniecības sarežģījumu gadījumā;
- 3.2.6. novērtēt dzemdētājas stāvokli dzemdību periodu laikā, pieņemt dzemdības ārpus stacionāra;
- 3.2.7. veikt grūtnieces un jaundzimušā atdzīvināšanu;

3.3. Nodrošināt kritiska pacienta izvērtēšanu un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā:

- 3.3.1. veikt pacienta dzīvībai svarīgo funkciju rādītāju noteikšanu, monitorēšanu;
- 3.3.2. veikt vitālo rādītāju pierakstīšanu, iegūto datu interpretēšanu, kā arī dokumentēšanu, tajā skaitā, elektroniskajos datu nesējos un e-veselības sistēmā;
- 3.3.3. veikt klīniskās procedūras;
- 3.3.4. veikt elektrokardiogrammas pierakstu, ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšanu un interpretāciju;
- 3.3.5. veikt oksimetriju, kapnometriju;
- 3.3.6. nodrošināt intravenozo pieeju;
- 3.3.7. nodrošināt intraosālu pieeju;
- 3.3.8. veikt elpceļu caurlaidības atjaunošanu un elpošanas nodrošināšanu ar neinvazīvām un invazīvām metodēm;
- 3.3.9. veikt defibrilāciju;
- 3.3.10. veikt sinhronizēto elektrokardioversiju;
- 3.3.11. veikt transkutānu kardiostimulāciju;
- 3.3.12. veikt arteriālas un venozas asiņošanas apturēšanu;
- 3.3.13. veikt transporta imobilizāciju traumu guvušiem pacientiem;
- 3.3.14. konstatēt klīniskās, bioloģiskās nāves faktu, vardarbīgas nāves pazīmes, dokumentēt nāves konstatācijas faktu.

3.4. Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem ārkārtas situācijās un militāro operāciju laikā:

- 3.4.1. izprast neatliekamās medicīniskās palīdzības specifiku cietušajiem militāro operāciju laikā;
- 3.4.2. veikt militāro operāciju laikā gūto traumu atpazīšanu;
- 3.4.3. sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību militāro operāciju laikā traumu guvušiem cietušajiem;
- 3.4.4. veikt ārkārtēju medicīnisku situāciju pārvaldīšanu pirmsslimnīcas posmā;
- 3.4.5. veikt cietušo (saslimušo) šķirošanu;
- 3.4.6. veikt cietušo (saslimušo) sagatavošanu evakuācijai, izmantojot sauszemes, gaisa un jūras transportu katastrofu un militāru operāciju laikā;
- 3.4.7. sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību cietušajiem (saslimušajiem) ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko vielu un kodolieroču izraisītajos negadījumos un katastrofās;
- 3.4.8. lietot individuālos aizsardzības līdzekļus un aprīkojumu ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko vielu un kodolieroču izraisītajos negadījumos un militārās operācijās.

3.5. Profilaktiskā darba veikšana:

- 3.5.1. veikt slimību primāro un sekundāro profilaksi;
- 3.5.2. veikt pacientu informēšanu par onkoloģiskās profilakses un vēža skrīninga profilakses pasākumiem;
- 3.5.3. pielietot pedagoģijas principus pacientu informēšanā;
- 3.5.4. veikt visu vecuma grupu pacientu informēšanu par novēršamajiem riska faktoriem veselības veicināšanas un atgūšanas jomā.

3.6. Profesionālās darbības vispārējo pamatprincipu īstenošana:

- 3.6.1. tiesisko normu, pacienta tiesību un drošības pamatprincipu, tajā skaitā, personas datu aizsardzības ievērošana ārstniecības procesa laikā;
- 3.6.2. īstenot profesionālās darbības vispārējos pamatprincipus;
- 3.6.3. pilnveidot pilsoniskās un sociālās prasmes;
- 3.6.4. lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas amata pienākumu veikšanai;

- 3.6.5. ievērot darba, vides aizsardzības prasības lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus;
- 3.6.6. pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences					
Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Dažāda vecuma pacientu izmeklēšana, to veselības stāvokļa izvērtēšana, traucējumu diagnosticēšana, nepieciešamās ārstēšanas noteikšana un veikšana				
4.1.1	Ievākt anamnēzi	<p>Noskaidrot pacienta vai viņa likumīgā pārstāvja sūdzības un vajadzības</p> <p>Analizēt pacienta sūdzības un vajadzības</p> <p>Uzdot mērķtiecīgus jautājumus un veidot efektīvu komunikāciju</p> <p>Ievākt sociālo un ģimenes anamnēzi</p> <p>Iepazīties ar pacienta medicīnisko dokumentāciju</p> <p>Izvirzīt iespējamo hipotēzi par sūdzību cēloņiem</p> <p>Pārzināt saslimšanu, traumu un patoloģisko stāvokļu etioloģiju, patoģenēzi, klīniku, diagnostiku un prognozi</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Slimību gaita, iespējamie atrisinājumi un sarežģījumi</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Motivējošas intervijas elementi anamnēzes ievākšanas procesā Pacienta centrētas prakses koncepts</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Strukturētas anamnēzes ievākšanas principi Sūdzību saistība ar simptomiem SSK10 principu pielietojums</p>	<p>Spēja mērķtiecīgi iegūt svarīgu informāciju no pacienta vai viņa likumīgā pārstāvja par sūdzībām ar mērķi noteikt diagnozi un nodrošināt ārstēšanu savas kompetences ietvaros</p>	5. LKI

		Atkarībā no iegūtās informācijas, izvirzīt hipotēzi par pacienta tālāko ārstēšanu			
4.1.2.	Veikt pacienta apskati un vispārīgu izmeklēšanu pa orgānu sistēmām	Veikt objektīvo novērtējumu pa orgānu sistēmām	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka bioķīmijas un biofizikas pamati Citoloģija, ģenētika un personalizētā medicīna Attēlu diagnostikas pamati <u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka anatomija un patoloģiskā anatomija Cilvēka fizioloģija un patoloģiskā fizioloģija Dažādu vecuma grupu attīstības posmi un biežākās slimības Indivīda novecošanās, Geriatrijas pamati Mikrobioloģija un parazitoloģija <u>Lietošanas līmenī:</u> Pacienta apskate un fizikālā izmeklēšana: palpācija, perkusija, auskultācija Normāla atradne un novirzes no normas Informētās piekrišanas būtība pacienta izmeklēšanā	Spēja veikt pacienta apskati, vispārējo izmeklēšanu pa orgānu sistēmām, interpretēt iegūto rezultātu atbilstību normai	5.LKI
Noteikt normālu funkcionēšanu un novirzi no normas					
Veikt roku mazgāšanu pirms pacienta apskates un izmeklēšanas					
4.1.3.			<u>Lietošanas līmenī:</u>		5.LKI

	Izvērtēt pacienta izmeklēšanas laikā iegūtos rezultātus	Novērtēt pacienta vispārējo stāvokli Atpazīt nestabilu stāvokli, kad nepieciešama tūlītēja rīcība	Apkopot pacienta anamnēzi, nepieciešamības gadījumā iegūstot papildus anamnēzes datus apskates, vispārīgās izmeklēšanas laikā iegūtos datus, fokusējoties uz konkrētām orgānu sistēmām, attiecināt iegūtos rezultātus uz konkrētām klīniskām situācijām	Spēja izvērtēt pacienta izmeklēšanas laikā iegūtos rezultātus, attiecinot tos uz konkrētām klīniskām situācijām	
4.1.4.	Apkopot izmeklēšanas laikā iegūtos rezultātus, interpretēt iegūtos rezultātus attiecībā pret normu, izveidot slēdzienu un attiecināt to uz konkrētu klīnisko situāciju (diagnozi), dokumentēt iegūtos rezultātus	Apkopot iegūtos izmeklēšanas rezultātus Izdarīt secinājumus Dokumentēt iegūto rezultātu, pieņem lēmumu	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sasaistīt iegūtos rezultātus ar citiem izmeklējumiem sākotnējās diagnozes, diferenciāldiagnozes noteikšanai un lēmuma pieņemšanai par pacienta turpmāko ārstēšanu	Spēja apkopot izmeklēšanas laikā iegūtos rezultātus, dokumentēt tos, pieņem lēmumu par tālāko rīcību attiecībā pret normu, izveidot slēdzienu un attiecināt to uz konkrētu klīnisko situāciju (diagnozi), dokumentēt iegūtos rezultātus	5.LKI
4.1.5.	Veikt sirds un asinsvadu sistēmas patoloģiju diagnostiku	Novērtēt biežāk sastopamo sirds asinsvadu sistēmas slimību klīniskās izpausmes Lietot diagnostikas metodes Noteikt ietekmējamus un neietekmējamus riska faktorus kardioloģijā	<u>Izpratnes līmenī:</u> Biežāk sastopamo sirds asinsvadu orgānu slimības, to diagnostikas metodes un rīki Miokarda bojājuma bioķīmiskie marķieri <u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja veikt biežāk sastopamo sirds un asinsvadu sistēmas patoloģiju diagnostiku	5.LKI

		Formulēt sirds asinsvadu sistēmas patoloģiju	Hemodinamiski nestabilu stāvokļu atpazīšana kardioloģiskiem pacientiem Kardioloģisko slimību diferenciāldiagnostika, elektrokardiogrammas, tās pieraksts un interpretēšana, prasme SCORE sistēmā kardioloģisko risku novērtēšanai, Medicīniskā palīdzība biežāko sirds asinsvadu sistēmas slimību gadījumos Ārstniecībā izmantojamās klīniskās vadlīnijas kardioloģisku pacientu aprūpē 12 novadījumu EKG		
4.1.6.	Sniegt medicīnisko palīdzību akūtu sirds un asinsvadu slimību gadījumos saskaņā ar klīniskajām vadlīnijām kardioloģisku pacientu aprūpē	Sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību akūtas sirds un asinsvadu patoloģiju gadījumos Nodrošināt hemodinamiku akūtu un hronisku slimību gadījumā Veikt pacientu un to piederīgo izglītošanu par sirds un asinsvadu slimību riska faktoriem Lietot klīniskās vadlīnijas kardioloģisko pacientu aprūpē		Spēja sniegt medicīnisko palīdzību akūtu un hronisku sirds un asinsvadu slimību gadījumos Spēja lietot ārstniecībā izmantojamās klīniskās vadlīnijas kardioloģisku pacientu aprūpē	5.LKI
4.1.7.	Veikt elpošanas orgānu sistēmas patoloģiju diagnostiku	Novērtēt elpošanas orgānu funkciju Lietot biežāk sastopamās diagnostiskās metodes	<u>Priekšstata līmenī:</u> Elpošanas sistēmas anatomija Elpošanas sistēmas patoloģiskā fizioloģija	Spēja veikt biežāk sastopamo elpošanas orgānu sistēmas patoloģiju diagnostiku	5. LKI

		Formulēt elpošanas sistēmas patoloģiju	Elpošanas sistēmas retās saslimšanas Elpošanas orgānu sistēmas diagnostiskie rīki		
4.1.8.	Sniegt medicīnisko palīdzību elpošanas orgānu patoloģiju gadījumos	Veikt elpošanas funkcijas uzturēšanu saskaņā ar Eiropas atdzīvināšanas padomes aktuālajām Atdzīvināšanas vadlīnijām	<u>Izpratnes līmenī:</u> Biežāk sastopamās elpošanas orgānu slimības, tajā skaitā onkoloģiskās Diagnostikas metodes <u>Lietošanas līmenī:</u> Elpošanas sistēmas slimību diagnostika, klīniskā aina, diferenciāldiagnostika Palīdzība biežāko elpošanas orgānu sistēmas slimību gadījumos, Spriedzes pneimotorakss Pleiras dobuma punkcija Spirogrāfija Piķa plūsmas mērīšana	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību elpošanas orgānu sistēmas patoloģiju gadījumos	
		Lietot biežāk sastopamās elpošanas orgānu slimību ārstēšanas metodes			
		Nodrošināt skābekļa terapiju atbilstošā plūsmā saskaņā ar idikācijām pirmsslimnīcas un stacionāra apstākļos			
4.1.9.	Veikt infekcijas un seksuāli transmisīvo slimību diagnostiku	Novērtēt biežākās infekciju un parazitārās slimības, to riska faktorus	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sabiedrības veselības pamati Sociālā riska faktori infekciju izplatībā Epidemioloģiskais process un infekciju slimību pārneses ceļi Sevišķi bīstamās infekcijas, rīcība to gadījumos Epidēmijas	Spēja veikt infekcijas un seksuāli transmisīvo slimību diagnostiku	5. LKI
		Lietot diagnostikas metodes			

		Atpazīt infekcijas slimību simptomus, noteikt diagnozi	Pandēmijas <u>Lietošanas līmenī:</u> Infekcijas slimību diagnostika, diferenciāldiagnostika Seksuāli transmisīvo slimību diagnostika diferenciāldiagnostika Infekciju slimību patoģenēze, infekciju profilakse Tuberkuloze HIV AIDS Neiroinfekcijas Korona vīrusu grupa, biežākās saslimšanas, rīcība epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošanai Gaisa pilienu infekcijas (gripa un citas) Aseptikas un antiseptikas principi un to pielietošana Infekciju kontrole Vakcinācijas rokasgrāmata Vakcinācijas plānošana visu vecumu grupu pacientiem Vakcinēšanas organizēšana Šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un		
4.1.10.	Sniegt medicīnisko palīdzību infekciju un seksuāli transmisīvo slimību gadījumos	Nozīmē ārstēšanu infekciju un seksuāli transmisīvo slimību gadījumos savas kompetences ietvaros		Spēja sniegt medicīnisko palīdzību infekcijas slimību tai skaitā sevišķi bīstamo infekciju gadījumos, kā arī seksuāli transmisīvo slimību gadījumos	5.LKL
	Atpazīst pasākumus epidemioloģiskās drošības ievērošanai darba vidē un veicot pacienta izmeklēšanu un ārstēšanu.				
	Piedalās vakcinācijas plānošanā un organizēšanā				

			interpretācija, kā arī ārstēšana		
4.1.11.	Veikt ķirurģisku slimību diagnostiku	Lietot biežākās ķirurģisko patoloģiju diagnostikas metodes	<u>Priekšstata līmenī:</u> Diagnostiska laparoskopija Ķirurģiska endoskopija Ultrasonoskopiskā diagnostika Aktuālās diagnostiskās metodes <u>Izpratnes līmenī:</u> Biežāk sastopamās ķirurģiskās slimības, tajā skaitā, onkoloģiskās, to klīniskā aina, diagnostikas metodes,	Spēja veikt ķirurģisku slimību diagnosticēšanu	5. LKI
4.1.12.	Sniegt medicīnisko palīdzību ķirurģisku patoloģiju gadījumā	Sniedz medicīnisko palīdzību ķirurģiska profila pacientiem Lietot desmurģijas principus Veic vienkāršu brūču slēgšanu Veic bioloģiskā materiāla savākšanu laboratoriskiem izmeklējumiem ķirurģijā	Stomu veidi <u>Lietošanas līmenī:</u> Aseptika un antiseptika Vispārējā ķirurģija Rīcība akūtās ķirurģiskās situācijās Kuņģa zondes ievietošanas indikācijas Kuņģa skalošanas tehnika Zondes izņemšana Dažādu brūču apstrāde	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību akūtu un hronisku ķirurģisku patoloģiju gadījumos, kā arī veikt brūču apdari un nelielu brūču slēgšanu, stomu aprūpi	5.LKI

		Asistē ārstam vienkāršu ķirurģisku manipulāciju veikšanā	Šuvju uzlikšanas un noņemšanas tehnika. Dažādi pārsēju veidi Izgulējumu profilakse Stomu aprūpe Ķirurģiskā infekcija		
		Izglīto pacientu par sagatavošanos pirms dažāda veida ķirurģiskām manipulācijām			
4.1.13.	Veikt vienkāršu traumu un politraumu (multitraumu) diagnostiku	Identificē dažādus traumu veidus tai skaitā termiskas traumas un elektrotraumas	<u>Izpratnes līmenī:</u> Muskuļu skeleta sistēmas anatomija, medicīniskā biomehānika <u>Lietošanas līmenī:</u> Traumas pacienta izmeklēšana, bojājumu noteikšana (ABCDE shēma) neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana Subperiostālie, stresa lūzumi, to diagnostika, kā arī Kombinētas traumas, politraumas, to īpatnības vecuma grupās, vadošā bojājuma noteikšanas principi. Minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas	Spēja veikt vienkāršu traumu, termisku traumu, elektrotraumu un politraumu (multitraumu) diagnostiku	5. LKI
		Izprot traumu rašanās mehānismus			
		Atpazīst iespējamus slēptos bojājumus			
4.1.14.	Sniegt medicīnisko palīdzību vienkāršu traumu un politraumu (multitraumu) pacientiem.	Lietot traumu pacienta ārstniecības principus, imobilizācijas principus un veidus		Spēja sniegt medicīnisko palīdzību vienkāršu traumu un politraumu (multitraumu) pacientiem	5.LKI
		Lietot atbilstošus atsāpināšanas principus			
		Nosaka pareizu transportēšanas veidu			

			rezultātu izvērtēšana un interpretācija, kā arī ārstēšana		
4.1.15.	Veikt biežāk sastopamo uroģenitālās sistēmas slimību diagnostiku	Nosaka biežākās uroģenitālās sistēmas slimības, to simptomus un riska faktorus	<u>Izpratnes līmenī:</u> Biežāk sastopamās uroģenitālās sistēmas slimības, tajā skaitā, onkoloģiskās, klīniskā aina, diagnostikas metodes, <u>Lietošanas līmenī:</u> Urīnpūšļa kateterizācijas tehnika un indikācijas Urīna savākšana, pacientu sagatavošanās pirms urīnceļu diagnostiskiem izmeklējumiem Cistostomas aprūpe	Spēja veikt biežāk sastopamo uroģenitālās sistēmas slimību diagnostiku	5.LKI
		Lietot uroģenitālās sistēmas izmeklēšanas metodes			
4.1.16.	Sniegt medicīnisko palīdzību biežāk sastopamo uroģenitālās sistēmas patoloģiju gadījumos, veikt pacienta un iesaistīto personu izglītošanu, līdzestības veicināšanai	Sniegt medicīnisko palīdzību uroģiska profila pacientiem		Spēja sniegt medicīnisko palīdzību biežāk sastopamo uroģenitālās patoloģijas gadījumā, tai skaitā katetrizēt urīnpūsli, veikt stomas aprūpi, izglītot pacientu un iesaistītās personas	5.LKI
		Veikt urīnpūšļa kateterizāciju			
		Veikt cistostomas aprūpi			

4.1.17.	Veikt neiroloģisko slimību diagnostiku	<p>Nosaka biežākās neiroloģiskās slimības, to riska faktorus</p> <p>Veic pacienta neiroloģisku izmeklēšanu</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Nervu sistēmas anatomija un fizioloģija Perifērā un centrālā nervu sistēma Veģetatīvā nervu sistēma</p>	Spēja veikt neiroloģisko slimību diagnostiku	5. LKI
4.1.18.	Sniegt medicīnisko palīdzību biežāko neiroloģisku saslimšanu gadījumos	Sniedz medicīnisko palīdzību neiroloģiska profila pacientiem	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Neiroloģiska pacienta izmeklēšanas metodes Kustību un jušanas traucējumi Galvas smadzeņu un kraniālo nervu bojājumu sindromi Perifērās nervu sistēmas slimības. Sāpju sindromi: neiroloģiskās, muguras, galvassāpes Smadzeņu asinsrites traucējumi Insults Laika loga nozīme sniedzot neatliekamo medicīnisko palīdzību insulta pacientiem Samaņas traucējumi Difūzi CNS bojājumi Neiroinfekcijas Epilepsija Smadzeņu audzēji Galvas un muguras traumas Bērnu vecuma nervu sistēmas slimības</p>	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību neiroloģiska profila pacientiem	5.LKI

			<p>Degeneratīvās nervu sistēmas Neiromuskulārās slimības Somatisko slimību izraisīti CNS bojājumi Toksiski CNS bojājumi</p>		
4.1.19.	Veikt psihiatrisko slimību un atkarību diagnostiku	Novērtē klīniku un diagnosticē akūtas un hroniskas psihiskas slimības un atkarības	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Psiholoģija un socioloģija Personības un uzvedības traucējumi Devianta uzvedība</p>	Spēja veikt psihiatrisko slimību un atkarību diagnostiku	5. LKI
4.1.20.	Sniegt medicīnisko palīdzību psihiatrisko patoloģiju un atkarību gadījumā	Sniedz medicīnisko palīdzību psihiatriska profila un atkarību pacientiem	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Pacientu aprūpes un rehabilitācijas iespējas psihisko slimību un psihisko traucējumu gadījumos Psihisko un uzvedības traucējumu atšķirības vecumgrupās Atkarību izraisošas vielas, to ietekme uz pacienta uzvedību</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Psihisko slimību un psihisko traucējumu diagnostika, ārstēšana Psihoaktīvu vielu lietošana Delīrijs Intoksikācijas Alkoholisms un citas atkarības, to profilakse</p>	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību psihiatrisko slimību profila un pacientiem ar atkarībām	5.LKI

			Psihiatrisko pacientu rehabilitācijas iespējas Stress Psihosomatiski traucējumi Depresīvi stāvokļi Depresijas diferenciāldiagnostika Neurodeģeneratīvās saslimšanas Alcheimera slimība Parkinsona slimība Demence		
4.1.21.	Veikt biežāko endokrīnās sistēmas slimību diagnostiku	Atpazīst biežākās endokrīnās sistēmas patoloģijas, vadoties no pacienta anamnēzes, sūdzībām, klīniskās atradnes	<u>Priekšstata līmenī:</u> Endokrīnās sistēmas funkcijas cilvēka organismā, hormonu nozīme	Spēja veikt endokrīnās sistēmas slimību diagnostiku	5. LKI
4.1.22.	Sniegt medicīnisko palīdzību biežāko endokrīnās sistēmas slimību gadījumā	Sniedz medicīnisko palīdzību pacientiem ar akūtu un hronisku endokrīnu patoloģiju	<u>Izpratnes līmenī:</u> Vairogdziedzera funkcijas traucējumi Cukura diabēts, tā komplikācijas Metabola sindroms Ķermeņa masas izmaiņas Malnutrīcija <u>Lietošanas līmenī:</u> Glikozes līmeņa noteikšana Hipoglikēmija un hiperglikēmija Ketoacidoze Diabēta veidi Neatliekama medicīniska palīdzība diabētiskās un	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību endokrīnās sistēmas patoloģiju gadījumā	5.LKI

			ketoacidotiskās komas gadījumā Insulīna ievadīšana Hipertireoze Hipotireoze Veselīga uztura un dzīvesveida principi		
4.1.23.	Veikt acu slimību un traumu diagnostiku	Nosaka biežākās acu slimības, to riska faktorus	<u>Izpratnes līmenī:</u> Acs anatomija Acu traumas Acu infekcijas Glaukoma Katarakta <u>Lietošanas līmenī:</u> Redzes noteikšana Medikamentu ievadīšana acīs Svešķermeņu izņemšana no konjunktīvas maisa; Acu skalošana;	Spēja veikt acu slimību un traumu diagnostiku	5. LKI
		Lietot atbilstošas diagnostikas metodes	Neatliekamā medicīniskā palīdzība acu traumu gadījumā		
4.1.24.	Sniegt medicīnisko palīdzību pacientiem biežāko acu slimību un traumu gadījumos	Sniedz medicīniskās palīdzības acu slimību un traumu gadījumos		Spēja sniegt medicīnisko palīdzību pacientiem acu slimību un traumu gadījumos	5.LKI
4.1.25.	Veikt biežāko ausu, kakla un deguna slimību un traumu diagnostiku	Diagnosticē biežākās ausu, kakla deguna slimības un traumas	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ausu, kakla, deguna anatomija	Spēja veikt biežāko ausu, kakla un deguna slimību un traumu diagnostiku	5.LKI
4.1.26.	Sniegt medicīnisko palīdzību biežāko akūtu un hronisko ausu, kakla un	Sniedz medicīnisko palīdzību acu, ausu, kakla, deguna	<u>Lietošanas līmenī:</u> Svešķermeņi, sēra korķi ausī, to izņemšana	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību biežāko akūtu,	5.LKI

	deguna slimību un traumu gadījumos	akūtu, hronisku slimību un traumu gadījumos	Akūtas un hroniskas ausu, kakla un deguna saslimšanas	hronisku ausu, kakla deguna slimību un traumu gadījumos	
4.1.27.	Veikt ādas un zemādas audu slimību diagnostiku	Novērtē-ādas un zemādas audu slimības, pielietojot pacienta izmeklēšanas metodes	<u>Priekšstata līmenī:</u> Biežākās ādas slimības Medikamentu izraisītas un fototoksiskas reakcijas	Spēja veikt ādas un zemādas audu slimību diagnostiku	5. LKI
4.1.28.	Sniegt medicīnisko palīdzību biežāko ādas un zemādas audu slimību gadījumos	Novērtē biežākās ādas un zemādas audu slimības, to riska faktoros	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ādas jaunveidojumi Ādas infekcijas un sēnīšu izraisīti bojājumi Dermatozes Nātrene Ekzēma Dažādas etioloģijas nagu bojājumi <u>Lietošanas līmenī:</u> Ādas un saistaudu slimības, to profilakse, Brūču apstrāde Dermatoskopijas metode	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību ādas un zemādas audu slimību gadījumā	5LKI
		Lietot ādas un zemādas slimību diagnostikas metodes			
		Veic neatliekamas medicīniskas manipulācijas ādas un zemādas audu slimības ārstēšanā			
4.1.29	Veikt medikamentu nozīmēšanu, recepšu izrakstīšanu un dokumentēšanu	Lietot medikamentu devu kalkulācijas metodes	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka bioķīmijas pamati Klīniskie pētījumi, to atbilstība labas klīniskās prakses prasībām <u>Izpratnes līmenī:</u>	Spēja veikt medikamentu nozīmēšanu, recepšu izrakstīšanu un dokumentēšanu	5. LKI
		Nozīmēt medikamentus atbilstoši noteiktajai diagnozei			

		Izrakstīt receptes un dokumentēt pacienta medicīniskajā dokumentācijā, tai skaitā elektroniskajā	Zāļu starptautiskie nosaukumi Receptūras principi Farmakovigilance Uztura bagātinātāji Vitamīnu, mikroelementu nozīme cilvēka organismā <u>Lietošanas līmenī:</u> Medikamentu farmakoloģija,- indikācijas, kontraindikācijas Ievades veidi Nevēlamie blakusefekti Receptūras principi Recepšu medikamenti Dažādu zāļu formu ordinēšana Zāļu recepšu izrakstīšana digitālā un papīra formātā		
4.2.	Sievietes veselības stāvokļa izvērtēšana, grūtniecības un tās traucējumu diagnosticēšana, nepieciešamās ārstēšanas nodrošināšana, dzemdību palīdzība kritiskās situācijās				
4.2.1.	Veikt sievietes veselības stāvokļa novērtēšanu	Novērtēt ginekoloģisko saslimšanu etiopatogēnēzi, klīniku, diagnostiku,	<u>Priekšstata līmenī:</u> Bioķīmija Biofizika	Spēja veikt sievietes veselības stāvokļa novērtēšanu	5. LKI

		Veikt diferenciāldiagnostiku	Attēlu diagnostika		
4.2.2.	Sniegt medicīnisko palīdzību akūtu un hronisku ginekoloģisku patoloģiju gadījumā	Izvēlēties medicīniskās palīdzības sniegšanas taktiku un apjomu akūtu un hronisku ginekoloģisku patoloģiju gadījumā	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sievietes anatomija Sievietes fizioloģija Sievietes patoloģiskā fizioloģija Krimināls aborts un tā sekas	Spēja sniegt medicīnisko palīdzību akūtu un hronisku ginekoloģisku patoloģiju gadījumā	5.LKI
		Sniegt medicīnisko palīdzību akūtu un hronisku ginekoloģisku patoloģiju gadījumā	<u>Lietošanas līmenī:</u> Krūšu dziedzeru pārbaude Ginekoloģiski akūtu sāpju vēderā cēloņi (Iegurņa iekaisuma slimība, olnīcas cistas ruptūra, olnīcas torsija, endometriozē) Ārpusdzemdes grūtniecība Ginekoloģiskas asiņošanas Ārpusdzemdes grūtniecība Dzemes asiņošana Spontāns aborts Ginekoloģiski audzēji Audzēju izraisīti akūti sarežģījumi Onkoloģisko slimību profilakse- skrīnings		
4.2.3.	Veikt grūtnieces izmeklēšanu	Izvērtēt sievietes veselības stāvokli grūtniecības laikā,	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sievietes anatomija Sievietes Fizioloģija	Spēja veikt grūtnieces izmeklēšanu	5.LKL

		Veikt grūtniecības norises traucējumu diagnosticēšanu, nepieciešamo izmeklēšanu	Grūtniecības periodi(trimestri) Sievietes organismā notiekošās izmaiņas grūtniecības laikā			
4.2.4.	Veikt grūtniecības norises traucējumu diagnostiku	Noteikt grūtniecības norises iespējamus traucējumus	<u>Lietošanas līmenī:</u> Grūtniecības toksikozes Preeklampsija Eklampsija Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana Tromboflebīti un trombemboliski stāvokļi ginekoloģijā un dzemdniecībā Augļūdeņu embolija Jaundzimušā novērtēšana pēc Apgares skalas Jaundzimušā dzīvības funkciju uzturēšana. Jaundzimušā atdzīvināšana Atdzīvināšanas īpatnības grūtniecēm	Spēja veikt grūtniecības norises traucējumu diagnostiku	5.LKI	
		Izvērtēt grūtniecības pārtraukšanās riskus				
4.2.5.	Sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību grūtniecības sarežģījumu gadījumā	Noteikt iespējamus palīdzības veidus un apjomu grūtniecības sarežģījumu gadījumā			Spēja sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību grūtniecības sarežģījumu gadījumā	5.LKI
		Sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību grūtniecības sarežģījumu gadījumā				
4.2.6.	Novērtēt dzemdētājas stāvokli dzemdību periodu laikā, pieņemt dzemdības ārpus stacionāra	Novērtēt dzemdētājas stāvokli dzemdību periodu laikā		Spēja nodrošināt dzemdību palīdzību neatliekamās situācijās, tai skaitā ārpus stacionāra	5.LKI	
		Patstāvīgi vadīt dzemdības ārpus stacionāra				
		Vadīt normālu dzemdību gaitu				

		Veikt patoloģisku dzemdību diagnostiku			
		Noteikt taktiku patoloģisku dzemdību gadījumā			
		Vadīt patoloģiskas dzemdības			
4.2.7.	Veikt grūtnieces un jaundzimušā atdzīvināšanu	Novērtēt grūtnieces un jaundzimušā vitālos rādītājus, jaundzimušā stāvokli pēc Apgares skalas		Spēja veikt grūtnieces un jaundzimušā atdzīvināšanu	5.LKI
4.3.	Nodrošināt kritiska pacienta izvērtēšanu un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā				
4.3.1.	Veikt pacienta dzīvībai svarīgo funkciju rādītāju noteikšanu, monitorēšanu	Noteikt dzīvībai svarīgo funkciju rādītājus	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka biofizika <u>Izpratnes līmenī:</u> Fizioloģija Vispārējā un speciālā patoloģija <u>Lietošanas līmenī :</u> Pulsa noteikšana Asinsspiediena mērījumi Defibrilatora izmantošana vitālo rādītāju monitorēšanā Ekspresdiagnostikas metožu lietošana	Spēja veikt pacienta dzīvībai svarīgo funkciju rādītāju noteikšanu, monitorēšanu	5. LKI
		Izmantot pieejamās tehnoloģijas, darbības principus, lietošanas noteikumus			

4.3.2.	Veikt vitālo rādītāju pierakstīšanu un iegūto datu interpretēšanu, kā arī dokumentēšanu, tajā skaitā, elektroniskajos datu nesējos un e-veselības vidē	Lietot veselības aprūpē izmantojamās tehnoloģijas datu reģistrācijai un analīzei	<u>Priekšstata līmenī:</u> Informācijas apstrādes organizēšana ārsta palīga praksē <u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka organisma normālās dzīvības funkcijas un novirze no normas <u>Lietošanas līmenī:</u> Vitālie rādītāji (pulss, arteriālais asinsspiediens, elpošanas frekvence), to noteikšanas metodes, norma un novirze Tehnoloģijas vitālo rādītāju noteikšanai un dokumentēšanai E – veselības vide	Spēja veikt vitālo rādītāju pierakstīšanu un iegūto datu interpretēšanu, kā arī dokumentēšanu, tajā skaitā, elektroniskajos datu nesējos un e-veselības vidē	5. LKI
4.3.3	Veikt klīniskās procedūras	Sagatavo pacientu klīniskām procedūrām Nodrošina klīniskās procedūras pacienta higiēnas un komforta veicināšanai Lietot profesionāli tehniskās iemaņas ārsta palīga praksē	<u>Priekšstata līmenī:</u> Aprūpes pamatjēdzieni <u>Lietošanas līmenī:</u> Klīniskās procedūras Muskulārās un zemādas injekcijas Medikamentu ievadīšana caur i/v katetru,	Spēja veikt klīniskās procedūras	5. LKI

		Ievērot personīgo un pacienta drošību	caur portu, caur centrālās vēnas katetru		
4.3.4.	Veikt elektrokardiogrammas pierakstu un izvērtēt iegūto rezultātu	Nosaka elektrokardiogrāfijas metodes pielietošanas indikācijas	<u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka biofizika <u>Lietošanas līmenī:</u> Kardiovaskulārās sistēmas anatomija, fizioloģija Sirds elektriska vadīšanas sistēma, vadīšanas ceļi Eižhovena trijstūris Impulsa veidošanās sinusa mezglā un pārvade, iespējamie traucējumi un to diagnostika Elektrokardiogrammas pierakstīšana un tās interpretācija	Spēja veikt elektrokardiogrammas pierakstu un novērtēt iegūto rezultātu	5. LKI
		Veic elektrokardiogrāfijas pierakstu un interpretē iegūto rezultātu			
4.3.5	Veikt oksimetriju, kapnometriju	Nosaka manipulācijas tehniku, izmantojamo tehnisko aprīkojumu, indikācijas	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka biofizika un bioķīmiskā vide <u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja veikt oksimetriju, kapnometriju, analizēt iegūtos rezultātus	5. LKI

		Veic pierakstu un interpretē iegūtos rezultātus	Patoloģisku stāvokļu etioloģija, patoģenēze, klīnika, diagnostika, to attainojums mērījumos Norma un novirze no normas Ekspresdiagnostikas metožu lietošana		
4.3.6.	Nodrošināt intravenozo pieeju	Ievēro aseptiku	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka biofizika un bioķīmiskā vide <u>Izpratnes līmenī:</u> Asinsvadu anatomija, optimālās lokalizācijas vēnas punkcijas nodrošināšanai <u>Lietošanas līmenī:</u> Intravenozās pieejas nodrošināšana dažāda vecuma pacientiem dažādās klīniskās situācijās	Spēja nodrošināt intravenozo pieeju dažāda vecuma pacientiem	5. LKI
	Nosaka i/v pieejas indikācijas				
	Izvēlas atbilstošu aprīkojumu				
	Veic i/v pieejas nodrošināšanas tehnisko izpildījumu				
4.3.7.	Nodrošināt intraosālu pieeju	Ievēro aseptiku	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka biofizika <u>Izpratnes līmenī:</u> Aseptika un antiseptika <u>Lietošanas līmenī:</u> Saslimšanu, traumu un patoloģisku stāvokļu diagnostika Neatliekamā medicīniskā palīdzība	Spēja nodrošināt intraosālu pieeju	5. LKI
	Nosaka indikācijas				
	Lietot izmantojamo aprīkojumu				
	Veic intraosālu pieeju,				

		izmantojot manipulācijas tehniku atbilstoši tehniskai specifikācijai	Intraosālās pieejas indikācijas, aprīkojums un tehniskais izpildījums		
4.3.8.	Veikt elpceļu caurlaidības atjaunošanu un elpošanas nodrošināšanu ar neinvazīvām un invazīvām metodēm	Nosaka indikācijas	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka biofizika un bioķīmiskā vide <u>Lietošanas līmenī:</u> Elpceļu anatomija, fizioloģija un vispārējā un speciālā pataloģija	Spēja veikt elpceļu caurlaidības atjaunošanu un elpošanas nodrošināšanu pielietojot invazīvas un neinvazīvas metodes	5. LKI
Izmantojamo tehnisko aprīkojumu					
Lietot manipulācijas tehniku					
Pārlicinās par veiktās procedūras efektivitāti		Elpošanas sistēmas saslimšanu, traumu un patoloģisku stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika, neatliekamā medicīniskā palīdzība Trahejas intubācija Krikotireotomija Plaušu mākslīgā ventilācija un palīgventilācija; Pielietojamais aprīkojums invazīvas un neinvazīvas elpceļu caurlaidības nodrošināšanai Elpceļu nodrošināšana pacientiem ar aizdomām par kakla traumu Safāra paņēmiens			

4.3.9.	Veikt defibrilāciju	Nosaka indikācijas	<u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka biofizika un bioķīmiskā vide <u>Lietošanas līmenī:</u> Defibrilējamie ritmi, to diferenciāldiagnostika, neatliekamā medicīniskā palīdzība Pacienta sagatavošana manipulācijas veikšanai	Spēja veikt defibrilāciju defibrilējamo ritmu gadījumā	5. LKI
		Lietot manipulācijas tehniku			
		Izmantojamo aprīkojumu			
		Ievēro darba un pacienta drošību			
4.3.10.	Veikt sinhronizēto elektrokardioversiju	Nosaka elektrokardioversijas indikācijas	<u>Lietošanas līmenī:</u> Elektrokardioversijas nozīme pacienta ārstēšanā Nestabils pacienta stāvoklis Premedikācija pirms procedūras	Spēja veikt sinhronizēto elektrokardioversiju	5.LKI
		Sagatavo aparātu un pacientu procedūrai			
		Lietot pielietojamās tehnoloģijas, izmantojamās jaudas			

4.3.11.	Veikt transkutāno kardiostimulāciju	Nosaka transkutānās kardiostimulācijas indikācijas, izmantojamās jaudas	<u>Lietošanas līmenī:</u> Izprast elektrokardioversijas nozīmi pacienta ārstēšanā Nestabils pacienta stāvoklis Premedikācija pirms procedūras	Spēja veikt transkutāno kardiostimulāciju	5. LKI
		Prot sagatavot aparātu un pacientu procedūrai			
4.3.12.	Veikt arteriālas un venozas asiņošanas apturēšanu	Nosaka asiņošanas veidu	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka biofizika un bioķīmiskā vide <u>Lietošanas līmenī:</u> Sirds-asinsvadu sistēmas anatomija, fizioloģija vispārējā un speciālā patoloģija; Saslimšanu, traumu un patoloģisku stāvokļu diagnostika, neatliekamā medicīniskā palīdzība Desmurģija	Spēja veikt arteriālas un venozas asiņošanas apturēšanu, atbilstoša pārsēja vai žņauga uzlikšanu	5.LKI
		Izvēlas atbilstošus medicīniskos materiālus			
		Nodrošina asiņošanas apturēšanu			

			<p>Spiedošs pārsējs Žņauga pielietošanas indikācijas Taktiskie žņaugi, to lietošanas indikācijas</p>		
4.3.13.	Veikt transporta imobilizāciju traumu guvušiem pacientiem	<p>Nosaka traumu veidu</p> <hr/> <p>Veic pacienta imobilizāciju</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Muskuļu, skeleta un saistaudu sistēmas anatomija, fizioloģija, vispārīgā un speciālā patoloģija Traumu diagnostika, neatliekamā medicīniskā palīdzība Desmurgija Transporta imobilizācijas līdzekļu izvēle un lietošana</p>	Spēja veikt transporta imobilizāciju traumu guvušiem pacientiem	5. LKI

4.3.14.	Konstatēt klīniskās, bioloģiskās nāves faktu, vardarbīgas nāves pazīmes, dokumentēt nāves konstatācijas faktu	Konstatē klīniskās, bioloģiskās nāves pazīmes	<u>Priekšstata līmenī:</u> Socioloģijas vēsturiskie aspekti. Socioloģijas teorijas, to praktiskā un teorētiskā nozīme. <u>Izpratnes līmenī:</u>	Spēja konstatēt klīniskās nāves faktu un veikt atbilstošus atdzīvināšanas pasākumus, bioloģiskās nāves faktu, Spēja atpazīt vardarbīgas nāves pazīmes, dokumentēt nāves konstatācijas faktu	5. LKI
		Atpazīst vardarbības veidus			
		Atpazīt vardarbīgas nāves pazīmes			
		Dokumentē nāves konstatācijas faktu			

			<p>Ekstremālo situāciju psiholoģija Profesionālā ētika</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Saslimšanu, traumu un patoloģisku stāvokļu etioloģija, patoģenēze, klīnika, diagnostika, diferenciāldiagnostika un iespējamās sekas Neatliekamā medicīniskā palīdzība Atdzīvināšanas pasākumi klīniskās nāves gadījumā saskaņā ar aktuālajiem algoritmiem Klīniskās un bioloģiskās nāves pazīmes Medicīniskās dokumentācijas noformēšana saskaņā ar SPKC aktuālajām vadlīnijām</p>		
4.4.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana cietušajiem ārkārtas situācijās un militāro operāciju laikā				
4.4.1	Izprast neatliekamā medicīniskās palīdzības specifiku cietušajiem militāro operāciju laikā	Veic Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu militāro operāciju laikā	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Militārā dienesta likums Role 1, Role 2</p>	Spēja izprast neatliekamās medicīniskās palīdzības specifiku cietušajiem militāro operāciju laikā	5. LKI

4.4.2	Veikt militāro operāciju laikā gūto traumu atpazīšanu	Nosaka traumu mehānismu militāro operāciju laikā	<u>Izpratnes līmenī:</u> Kaujā cietušo aprūpes īpatnības Civilās un militārās medicīnas sadarbība Kaujā cietušo aprūpes vadlīnijas Bēgļu un alternatīvais statuss <u>Lietošanas līmenī:</u> Darbības ārpus riska zonas Kaujā cietušo šķirošana Sniegtās neatliekamās medicīniskās palīdzības apjoms “sarkanajā” un “dzeltenajā” zonā Neatliekamā palīdzība drošajā zonā Dekontaminācija, tās veidi Komunikācija ar stacionāro ārstniecības iestādi Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana ārstniecības personālam un cietušajiem ķīmisko, bioloģisko, radiācijas un kodolieroču	Spēja veikt militāro operāciju laikā gūto traumu atpazīšanu	5.LKI
4.4.3	Sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību militāro operāciju laikā traumu guvušiem cietušajiem	Lietot neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas principus atkarībā no traumas mehānisma		Spēja sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību militāro operāciju laikā traumu guvušiem cietušajiem	5.LKI
4.4.4.	Veikt ārkārtēju medicīnisku situāciju pārvaldīšanu pirmsslimnīcas posmā	Lietot katastrofu medicīnas principus civilajā medicīnā		Spēja veikt ārkārtēju medicīnisku situāciju pārvaldīšanu pirmsslimnīcas posmā	5.LKI
4.4.5.	Veikt cietušo šķirošanu ārkārtas situācijās un militāra konflikta gadījumā	Veic cietušo šķirošanu (triāžu) militāro operāciju laikā		Spēja veikt cietušo šķirošanu ārkārtas situācijās un militāra konflikta gadījumā	5.LKI
4.4.6	Veikt cietušo (saslimušo) sagatavošanu evakuācijai, izmantojot sauszemes, gaisa un jūras transportu katastrofu un militāru operāciju laikā	Veic cietušo sagatavošanu transportēšanai		Spēja veikt cietušo (saslimušo) sagatavošanu evakuācijai, izmantojot sauszemes, gaisa un jūras transportu katastrofu un militāru operāciju laikā	5.LKI
		Veic transportēšanu atbilstoši prioritātei			
4.4.7.	Sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību cietušajiem (saslimušajiem) tehnogēnās, dabas katastrofās, ķīmisko, bioloģisko, radiācijas un kodolieroču izraisītajos negadījumos un katastrofās	Sniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību katastrofu gadījumā		Spēja veikt neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu cietušajiem (saslimušajiem) tehnogēnās, dabas katastrofās, ķīmisko, bioloģisko, radiācijas un kodolieroču izraisītajos negadījumos un katastrofās	5.LKI
		Veic dekontamināciju pacientiem, kuri cietuši ķīmisko, bioloģisko, radiācijas un kodolieroču negadījumu laikā			

4.4.8.	Veikt individuālo aizsardzības līdzekļu pielietošanu ķīmisko, bioloģisko, radiācijas un kodolieroču izraisītajos negadījumos un katastrofās	Lietot individuālo aizsardzības līdzekļu specifiku un pielietojumu ķīmisko, bioloģisko, radiācijas un kodolieroču izraisītajos negadījumos un katastrofās	izraisītajos negadījumos un katastrofās Katastrofu medicīnas principu lietošana ārkārtas situācijās Civilās aizsardzības principu ievērošana sabiedrības apdraudējuma gadījumā(plūdi, vētras postījumi,zemestrīces)	Spēja veikt individuālo aizsardzības līdzekļu pielietošanu ķīmisko, bioloģisko, radiācijas un kodolieroču izraisītajos negadījumos un katastrofās	5.LKI
4.5.	Profilaktiskā darba veikšana pacientiem, viņu ģimenēm, vardarbībā cietuša pacienta, tai skaitā bērna atpazīšana:				
4.5.1.	Veikt slimību primāro un sekundāro profilaksi	Izskaidrot profilaktiskās darbības pacientam, viņa ģimenei vai likumiskajam pārstāvim	<u>Izpratnes līmenī:</u> Veselības jēdziens Profilakses jēdziens Valsts organizētā skrīninga un vēža profilakses programmas	Spēja veikt slimību profilaktisko darbu	5. LKI

		Nodrošināt profilaktiskās apskates sadarbībā ar ārstu	Imunizācija <u>Lietošanas līmenī:</u> Komunikācija ar dažāda vecuma indivīdu grupām Vakcinācija dažādās vecuma grupās, Vakcinācijas kalendārs Ķermeņa svara, garuma, ĶMI noteikšana Primārās veselības aprūpes līmenī lietās skrīninga metodes		
4.5.2.	Veikt pacientu informēšanu par onkoloģiskās profilakses un vēža skrīninga profilakses pasākumiem	Informēt pacientus par onkoloģiskās profilakses un vēža skrīninga profilakses pasākumiem	<u>Lietošanas līmenī:</u> Onkoloģisko pacientu izmeklēšana Komandas darbs Sadarbība ar ārstu skrīninga īstenošanā Pierādījumos balstītas informācijas meklēšana	Spēja informēt pacientus par vecuma grupās noteikto onkoloģiskā skrīninga pieejamību	5.LKI
4.5.3.	Pielietot pedagoģijas metodes pacientu izglītošanā	Lietot pedagoģijas pamatprincipus un mācīšanas metodes Sagatavot izglītības plānu atbilstoši vecuma grupai	<u>Izpratnes līmenī:</u> Pedagoģijas nozīme precīzas informācijas vadīšanai <u>Lietošanas līmenī:</u> Pacienta mācīšana un mācīšanās metodes Izglītības plānu īstenošana	Spēja pielietot pedagoģijas principus pacientu izglītošanā atbilstoši vecuma grupai	5.LKI

4.5.4.	Veikt visu vecuma grupu pacientu informēšanu par novēršamajiem riska faktoriem veselības veicināšanai un atgūšanai	Noteikt novēršamos riska faktorus un to mazināšanu veselības veicināšanas un atgūšanas jomā	<u>Lietošanas līmenī:</u> Slimību riska faktori novēršana Veselības uzturēšana/atgūšana Uz pierādījumiem balstītas informācijas izvēle par riska faktoru ietekmi	Spēja veikt visu vecuma grupu pacientu informēšanu par novēršamajiem riska faktoriem un veselības veicināšanu un atgūšanu	5.LKI
--------	--	---	---	---	-------

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Tiesisko normu, pacienta tiesību un drošības pamatprincipu ievērošana ārstniecības procesa laikā	<p>Ievērot ētiku, bioētiku un cilvēktiesības profesionālajā darbībā</p> <hr/> <p>Pacientu drošības pamatprincipu ievērošanu, prast analizēt, novērtēt un vadīt nevēlamu gadījumu riskus</p> <hr/> <p>Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības</p> <hr/> <p>Ievērot Darba likumu un citus normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības un organizācijas iekšējās kārtības noteikumus</p> <hr/> <p>Ievērot lietvedības principus darba organizācijā</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Ētika Bioētika Cilvēktiesības Darba tiesisko attiecību normatīvie akti</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Darba kārtības noteikumi un iekšējie normatīvie akti Darbinieka tiesības, pienākumi un atbildība Darba līguma un koplīguma sastāvs Darba vide un kultūra Pacientu tiesības Darba aizsardzība Darba vides riska faktori Darba organizācija Dokumentu aprīte Finanšu vadība Projektu vadība</p>	Spēja ievērot tiesiskās normas, pacienta tiesību un drošības pamatprincipus ārstniecības procesa laikā	5.LKI

		Nodrošināt konfidencialitāti un Pacientu tiesības profesionālajā darbībā			
		Ievērot labas prakses pārvaldības principus			
		Prast vadīt projektu izstrādi			
		Nodrošināt datu drošības ievērošanu			
5.2.	Īstenot profesionālās darbības vispārējos pamatprincipus	Nodrošināt pacienta drošību un ārstniecības kvalitāti ārstniecības procesa laikā	<u>Izpratnes līmenī:</u> Kultūras tradīcijas un dažādība Starpkultūru komunikācijas pamati Starpkultūru mijiedarbība Valodas lietojums veselības aprūpē Subkultūra un tās atšķirības Kritiskā domāšana Komandas darba principi Laika plānošana Konflikti un to risinājumu veidi Stresa menedžments	Spēja īstenot profesionālās darbības vispārējos pamatprincipus	5.LKI
		Nodrošināt personas datu drošību un tādas medicīniskās informācijas neizpaušanu, kas iegūta par pacientu privāto dzīvi, viņu ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi			

		Lietot valsts valodu, spēt sazināties vismaz divās svešvalodās	Zinātniskās pētniecības metodoloģijas pamati		
		Ievērot saskarsmes kultūru un ētikas normas savā profesionālajā darbībā un sniegt pacientam empātisku un psihoemocionālu atbalstu	<u>Lietošanas līmenī:</u> Valsts valodas lietošana Profesionālā terminoloģija divās svešvalodās Lietišķās saskarsmes pamati Savstarpējās saziņas īpatnības dažādās paaudzēs Informācijas nodošanas/saņemšanas principi atbilstoši primārās, sekundārās un terciārās veselības aprūpes struktūrai un darbības principiem Efektīvas darba plānošanas principi Pienākumu deleģēšana, strādājot komandā Sadarbības prasmes Pētniecības process, tā īstenošana, Statistiskās metodes un informācijas ieguves metodes pētījumā		
		Ievērot komandas darba			
		Izprast līdera lomu un komunikācijas nozīmi komandas darbā			
		Nodrošināt pierādījumos balstītas veselības aprūpes un ārstniecības procesa īstenošanu			
		Atbildība par savas profesionālās darbības rezultātiem			
5.3.	Pilnveidot pilsoniskās un sociālās prasmes	Pilnveidot komunikācijas prasmes un ētikas un deontoloģijas principu ievērošanu saskarsmē un transkulturālo principu ievērošanu	<u>Lietošanas līmenī:</u> Ētika un bioētika Komunikācija un saskarsme Starpkultūru saskarsme Sabiedrības sociālā un politiskā struktūra Eiropas sabiedrības multikulturālisma principi	Spēja pilnveidot pilsoniskās un sociālās prasmes	5.LKI

			<p>Nacionālo kultūru identitātes mijiedarbošanās ar Eiropas identitāti</p> <p>Demokrātijas principi</p> <p>Sociālā daudzveidība un vienlīdzība</p> <p>Ilgspējīga sabiedrība</p>		
5.4.	Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas amata pienākumu veikšanai	<p>Pārvaldīt darbam nepieciešamās informācijas un komunikācijas tehnoloģijas</p> <p>Spēt patstāvīgi sameklēt nepieciešamo informāciju interneta resursos un datu nesējos</p> <p>Nodrošināt pieejamo datu drošības un aizsardzības prasības</p> <p>Prast analizēt nozares specializētās datorprogrammas, izvērtēt to darbības pamatprincipus un izmantošanas iespējas</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Datu drošība e vidē</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Datora programmas (teksta apstrāde, elektroniskās tabulas, datubāzes, informācijas uzglabāšana un vadība u.c.). Interneta iespējas un potenciālie riski, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus (e-pastu, tīkla rīkus) darbam, informācijas pārraidei un sadarbībai tīklā, mācībām, pētījumiem. Interneta izmantošanas juridiskie un ētiskie principi Strukturētu dokumentu un izklājlapu veidošanas principi, digitālo attēlu, audio un video datņu apstrādes principi, datu analīzes metodes, datubāzes atbilstoši to mērķiem, tēmai, saturam, auditorijai un tehnoloģijām. Personas datu aizsardzība</p>	Spēja lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas amata pienākumu veikšanai	5.LKI

5.5.	Ievērot darba, vides, ugunsdrošības aizsardzības prasības, un lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus	<p>Izvirzīt reālus un izmērāmus mērķus, noteikt kritērijus mērķu sasniegšanai</p> <p>Uzturēt darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām</p> <p>Ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības darba pienākumu veikšanā</p> <p>Izvirzīt reālus un izmērāmus mērķus, noteikt kritērijus mērķu sasniegšanai</p> <p>Uzturēt darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām</p> <p>Ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības darba pienākumu veikšanā</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Uzturēt darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām.</p> <p>Ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības darba pienākumu veikšanā.</p> <p>Ugunsdrošības pasākumi</p> <p>Vides drošība</p> <p>“Zaļā domāšana”</p>	Spēja ievērot darba, vides, ugunsdrošības aizsardzības prasības, lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus	5.LKI
5.6.	Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju	Novērtēt savu profesionālo pieredzi un piedalīties kvalifikācijas pilnveidošanas pasākumos	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Profesionālās darbības regulējums ārsta palīgu profesijā</p> <p>Izglītības pasākumu plānošana</p> <p>Uz pierādījumiem balstītas medicīnas principi profesionālajā pilnveidē</p> <p>Formāla un neformāla tālākizglītība</p>	Spēja novērtēt savu profesionālo kvalifikāciju un pilnveidot to	5.LKI

			Vadlīnijas Algoritmi Kvalitātes standarti <u>Lietošanas līmenī:</u> Savas profesionālās pilnveides nepieciešamību apzināšana Kritiska domāšana profesionālās pilnveides kontekstā Diskusiju kultūra		
--	--	--	---	--	--

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Republikas Neatliekamās medicīnas asociācijas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kristīne Kļaviņa - Veselības ministrijas Nozares cilvēkresursu attīstības nodaļas vadītāja; - Sarmīte Villere - LR NM Asociācijas prezidente; - Juris Raudovs - LR NM Asociācijas viceprezidents; - Dzintra Jakubaņeca - Medicīniskās kvalitātes un kvalifikācijas vadības centra vadītāja; - Uldis Ceriņš - NMP dienests Medicīniskās kvalifikācijas sistēmas vadītājs; - Sandra Akmane - Latvijas Ambulatorā dienesta ārsta palīgu profesionālās biedrības valdes locekle, Latvijas Universitātes Rīgas medicīnas koledža; - Signe Mahere LU RMK studiju programmas "Ārstniecība" vadītāja; - Līvija Jankovska - Daugavpils medicīnas koledža; - Ināra Upmale - RSU Sarkanā krusta medicīnas koledžas direktore; - Iveta Strode – LU Stradiņa medicīnas koledža, Ārstniecības katedras vadītāja; - Imants Lācis - LU Rīgas pirmās medicīnas koledžas studiju programmu "Ārstniecība un Farmācija" vadītājs; - Dace Zemīte - LU Paula Stradiņa medicīnas koledžas Liepājas filiāle, studiju programmas "Ārstniecība" vadītāja.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> - Dace Roga – Veselības ministrijas Nozaru cilvēkresursu attīstības nodaļas vecākā eksperte; - Sarmīte Villere – Latvijas Republikas Neatliekamās medicīnas asociācijas prezidente, eksperts/iesniedzējs; - Viktors Gorovenko – NMPD ārsts speciālist brigādes vadītājs, reanimatologs, Rīgas P.Stradiņa universitātes, lektors, eksperts; - Vladimirs Bistrovs – Latvijas koledžu asociācijas eksperts, Daugavpils Medicīnas koledža, lektors; - Voldemārs Kokorevičs – NMPD Vidzemes reģionālā centra vadītājs, eksperts; - Raita Krišjāne – Latvijas Republikas Neatliekamās medicīniskās asociācijas viceprezidente, eksperts; - Inese Paudere – Valsts izglītības satura centrs Profesionālās izglītības departaments Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.
Profesijas standarta NEP atzinums	<i>Veselības ministrija 13.01.2022.</i>
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	10.08.2022.
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	14.09.2011.